

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Баранова В.Г.
“ ___ ” _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА

**на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси і кредит»**

за темою:

**«Комплексна оцінка управління активами та пасивами неприбуткової
організації»**

Виконавець

студентка фінансово-економічного факультету
Осіпова Марина Андріївна

Науковий керівник

Сташкевич Наталія Миколаївна,
старший викладач

Одеса 2018

ВСТУП.....	3
1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ І ПАСИВАМИ НЕПРИБУТКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	6
1.1. Економічна сутність та класифікація активів	6
1.2. Економічна сутність та класифікація пасивів	21
1.3. Сутність і завдання управління активами та пасивами	26
2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ І ПАСИВАМИ НЕПРИБУТКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОГО ОБЛАСНОГО ВІЙСЬКОВОГО КОМІСАРІАТУ.....	33
2.1. Загальна оцінка майна.....	33
2.2. Аналіз стану і використання оборотних коштів.....	36
2.3. Управління фінансування необоротних активів.....	43
2.4. Аналіз стану та використання пасивів	49
3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ	58
3.1. Шляхи підвищення ефективності управління оборотними коштами.....	58
3.2. Реструктуризація дебіторської заборгованості, як один з шляхів поліпшення фінансового стану організації	61
3.3. Обґрунтування методики визначення показників ефективності використання позикового капіталу.....	64
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69
ДОДАТКИ	72

ВСТУП

Всі без винятку усі підприємства в процесі своєї діяльності використовують певні ресурси (майно), залучення яких приводить до отримання економічних вигод та які відповідно до вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [1] називаються активами. Ці активи мають певні джерела походження (фінансування) – пасиви (капітал). Саме від ефективності управління активами і пасивами підприємства залежать не тільки його фінансові результати, але і загальний фінансовий стан та його конкурентоспроможність на ринку. На ефективність управління активами і пасивами підприємства значною мірою впливає оцінювання ефективності їх управління.

Діяльність кожного господарюючого суб'єкта в сучасних економічних умовах є предметом уваги широкого кола учасників ринкових відносин (організацій і осіб), які зацікавлені в результатах його функціонування. На основі доступної їм звітно-облікової інформації вказані особи намагаються оцінити фінансовий стан підприємства. Основним інструментом для цього слугує економічний аналіз, за допомогою якого можна об'єктивно оцінити внутрішні і зовнішні відносини об'єкта, що аналізують: охарактеризувати його платоспроможність, ефективність і прибутковість діяльності, перспективи розвитку, а потім за його результатами прийняти обґрунтовані рішення.

В даний час зростає значення фінансової стійкості суб'єктів господарювання. Це значно збільшує роль аналізу фінансового стану підприємства. Для виживання і розвитку підприємства необхідно максимально чітко і ефективно управляти його капіталом. Одна з характерних рис економічних відносин - прагматизм учасників. Будь-яка цінність матеріального або нематеріального характеру, що фігурує в процесі таких відносин, представляє інтерес лише в тому випадку, якщо володіння нею сприяє досягненню якоїсь мети, перш за все економічного характеру. Основа ділової активності - нарощування економічного потенціалу підприємства.

Звертаючи увагу на високий рівень актуальності управління активами та пасивами підприємства, була обрана тема дипломної роботи.

Предметом дипломної роботи є процеси ефективного управління активами та пасивами неприбуткової фінансової організації.

Об'єктом дослідження є економічні відносини, пов'язані з удосконаленням управління активами та пасивами в Одеському обласному військовому комісаріаті.

Мета роботи – вивчення та аналіз управління активами та пасивами даної організації, обґрунтування теоретичних основ та аналіз практики управління його активами і пасивами, а також визначення напрямків удосконалення управління активами та пасивами.

Виходячи з поставленої мети, були визначені завдання роботи, а саме:

- розкрити суть поняття активів підприємства, визначити їх види та обґрунтувати значення;
- розкрити суть і визначити склад пасивів організації;
- дослідити політику управління активами і пасивами, розглянути механізм функціонування активів та пасивів організації із врахуванням специфіки реалізації цього механізму;
- проаналізувати обсяг і структуру активів організації, проаналізувати параметри ефективності функціонування як активів в цілому, так і окремих їх елементів;
- дати оцінку пасивів організації;
- розрахувати показники ефективності управління активами і пасивами, визначити комплекс методів та способів управління різними формами розміщення активів та пасивів;
- визначити шляхи оптимізації активів і пасивів ;
- обґрунтувати напрямки підвищення ефективності управління активами і пасивами;
- застосувати сучасні методики для аналізу особливостей функціонування активів та пасивів.

Для реалізації перерахованих завдань передбачається використати методи фінансового аналізу, аналіз ліквідності балансу, коефіцієнтний аналіз ліквідності тощо. У процесі написання роботи при обґрунтуванні теоретичних основ управління активами і пасивами підприємства використані такі методи наукового дослідження: абстрагування, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, системний та інші. У процесі аналізу практики управління активами і пасивами застосовані наступні методи наукового дослідження: формалізація, вимірювання, статистичний, аналітичний, порівняння та інші. При визначенні напрямків удосконалення управління активами та пасивами підприємства використані методи ідеалізації, прогнозування, узагальнення та інші. Застосування перелічених вище методів та методик з врахуванням практики їх використання, наведеної в економічній літературі, дозволить досягти мети дипломної роботи.

Наукова новизна роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних основ управління активами і пасивами підприємства (організації), що зводиться, зокрема, до дослідження політики управління активами і пасивами. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що за результатами аналізу практики управління активами і пасивами підприємства визначено напрямки вдосконалення управління активами та пасивами організації.

Інформаційна база дослідження – законодавчі акти та нормативно-правові документи України, монографічні дослідження, наукові статті, матеріали наукових і науково-практичних конференцій, навчальна література, фінансова звітність.

ВИСНОВКИ

Ефективне управління коштами, метою якого є їх раціональне використання визначає в цілому розвиток підприємства, а формування і використання оборотного капіталу вимагають ретельного аналізу.

В умовах ринкової економіки підприємство повинне приділяти велику увагу не тільки маркетинговим дослідженням, вивченню ринку, але й ефективному використанню наявних внутрішніх ресурсів. Важливий показник економічного аналізу - собівартість. Вона багато в чому залежить від методів керування запасами (ФІФО і ЛІФО).

Підприємство в першу чергу повинне піклуватися про одержання прибутку, тому що прибуток є важливим показником положення фірми на ринку. Величина прибутку залежить від ефективного використання оборотних коштів (їх оборотності).

Таким чином слід зазначити, що поряд з основними фондами для успішної роботи підприємства величезне значення мають оборотні кошти, їхня оптимальна кількість і ефективне використання. Управління оборотними коштами повинно чітко регулювати їх кількість, оборотність та ефективність використання. Розумне керування цими коштами має забезпечити оптимальний рівень ефективності використання оборотними коштами, що призведе до економії ресурсів підприємства і тим самим подальшого розвитку.

Підвищення ефективності основних фондів здійснюється за рахунок більш швидкого освоєння нових потужностей, підвищення змінності роботи машин і устаткування, удосконалювання організації матеріально-технічної бази, ремонтної служби, підвищення кваліфікації робітників, технічного переозброєння підприємств, модернізації і проведення організаційно-технічних заходів.

У системі заходів щодо підвищення ефективності суспільного виробництва важливе місце займають питання раціонального використання оборотних коштів у всіх сферах діяльності людини, особливо в промисловості.

При найбільш економічному використанні оборотних коштів, при ресурсах, що вивільняються, необхідно зміцнити фінансовий стан підприємств і об'єднань, підвищити матеріальну зацікавленість робітників та службовців у підвищенні ефективності виробництва.

За допомогою проведених досліджень визначено, що аналіз стану активів та пасивів є невід'ємною складовою проведення аналізу фінансового стану підприємства, що дозволяє оцінити фінансову стійкість, ліквідність та ділову активність підприємства (організації). Основний проблемний аспект управління активами та пасивами підприємства полягає у виборі адекватних методів та аналітичних процедур, що дозволяють виявляти, оцінювати, формувати необхідні стратегічні активи та пасиви і забезпечувати безпосередньо ефективну політику управління ними. Вирішення цього завдання можливе шляхом створення та розвитку методологічних основ діагностики активів і пасивів підприємства, яка передбачатиме системне дослідження фінансів організації, виявлення комплексу взаємопов'язаних питань, що дадуть відображення об'єктивного стану справ організації, її систем управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/print1491072828174201>
2. Соколов Я.В. Актив: это очень сложно / Я.В.Соколов // Бухгалтерский учет – веселая наука. Сборник статей. – М.:ООО “1С – Паблишинг”, 2011, 638 с.
3. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність” від 16.06.1999 р. № 996 – XIV [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
4. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання/ Електронний конспект лекцій <http://readbookz.com/book/147/4180.html>
5. Скоробагатова В.В. Сутність категорії “активи”: аналіз наукових джерел. – К., 2011.
6. Горещька Л.Л. Економічна природа активів: обліковий аспект / Л.Л.Горещька // Вісник ЖІТІ. – 2002. – № 20. – С.49-57.
7. Білуха Н.Т. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських господарствах. – К.: Знання, 2008. – 212 с.
8. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік та фінансова звітність в Україні. – К.: Знання, 2008. – 546 с.
9. Бабич В.В. Бухгалтерський облік на підприємствах малого бізнесу в Україні. – К.: Либра, 2006. – 160с.
10. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку. – Житомир.: ЖІТІ, 2005. – 640 с.
11. Бухгалтерський облік і аудит. // За ред. Лукінова Л.Л. – К.: Вища школа, 2008. – 474 с.
12. Бутинець Ф.Ф. Інформаційні системи бухгалтерського обліку. – Житомир: Рута, 2008. – 544 с.
13. Бондаренко О. С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємств / О. С. Бондаренко // Інвестиції практика та досвід. – 2008. – №4.– С.40–44.

14. Ламанов С.В. Система завдань управління оборотним капіталом підприємства / С.В. Ламанов // Управління розвитком. – 2012. – №1 (98). – С. 155–158.
15. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит”] / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП Рута, 2001. – 512 с.
16. Фінансовий менеджмент/Електроний підручник http://buklib.net/component/option,com_jbook/task,view/Itemid,99999999/catid,84/id,842/
17. П(С)БО 2 «Баланс»
18. Долгоруков Ю.А. Управління ефективністю використання обігових коштів у промисловості / Ю.А. Долгоруков // Фінанси України. – 2008. - №11. – С.103-105.
19. Ващенко Н.В. Створення ефективної системи управління оборотними активами підприємства на основі діагностичного інструментарію / Н.В. Ващенко, Ю.І. Максимович // Сталий розвиток економіки. – 2013. – №3. – С. 260-265.
20. Сагалакова Н. О. Система показників-індикаторів економічної діагностики діяльності торговельного підприємства / Н. О. Сагалакова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 2 (2). – С. 19-23.
21. Особливості управління необоротними активами . [Електронний ресурс] - <http://library.if.ua/book/52/3797.html>
22. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. Ельга, 2008.— 724 с.
23. Ліпич Л.Г. Капітал в системі управління підприємством / Л.Г. Ліпич, І.О. Гадзевич. — Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2009. — С. 114–119.
24. Пілецька С.Т. Управління структурою капіталу підприємства / С.Т. Пілецька // Вісник Запорізького національного університету. — 2010. — №3(7). — С. 79–83.

25. А. М. Поддєрьогін. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту. - К.: КНЕУ, 2005.- 535 с.
26. Козачков І.О., Даньченко О.Е. Напрямки удосконалення процесу управління оборотними коштами підприємства. 2014 р. Інтернет – доступ : http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_7_136.pdf
27. Момот Т.В. Фінансовий менеджмент. – К.: ЦУЛ, 2011. – 712 с.
28. Блакита Г.В. Актуальні питання управління дебіторською заборгованістю.// Збірник наукових праць ВНАУ.- 2012. - №3 (69).- с.23-30.
29. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз : навч. посібник / К. В. Ізмайлова. – К. : МАУП, 2000. – 152 с.
30. Польова О.Л. Принципи управління дебіторською заборгованістю аграрних підприємств на регіональному рівні.// Науковий вісник ВДАУ. – 2010. - №5. – с.290-294.
31. Дикань В. Л., Чебанова Н. В. Регулювання економічної діяльності підприємств // Вісник економіки транспорту і промисловості. – №25 – 2009 – с. 11.
32. Мікерін Г.І., Грібенніков В. Г., Нейман Є. І. Методологічні основи оцінки вартості майна. М.: «Інтерреклама», 2005
33. Рябикіна К.Г. Вимірювання ефективності управління капіталом підприємства / К.Г. Рябикіна // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2014. – № 3(54). – С. 253-259